

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Wijziging van de Mediawet 2008 houdende aanpassing van de
rijksmediabijdrage**

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat voor de dekking van het tekort op de
Rijksbegroting het minimum van de rijksmediabijdrage per 2025 wordt verlaagd met
24,3 miljoen euro en dat het voor deze maatregel nodig is de Mediawet 2008 te
wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met
gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij
goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Mediawet 2008 wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 2.144, eerste lid, wordt "het jaar 2019 855,002 miljoen euro" vervangen door
"het jaar 2025 € 1.040.379.000".

Artikel II. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle
ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige
uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Memorie van toelichting

Algemeen deel

Als bijdrage aan de Rijksbrede dekkingsopgave is bij de Voorjaarsnota 2023¹ besloten om de rijksmediabijdrage met ingang van 2025 te verlagen met € 24,3 miljoen. Structureel gaat het om een verlaging van € 13,4 miljoen met ingang van 2029. Daaraan gekoppeld is in de Voorjaarsnota 2023 het voornemen opgenomen om de ruimte voor reclamezendtijd op lineaire kanalen van de landelijke publieke mediadienst niet verder te verlagen, waarmee zij deze verlaging van de rijksmediabijdrage kan opvangen. Om dit mogelijk te maken is tegelijk met dit wetsvoorstel een besluit over aanpassing van het Mediabesluit 2008 voorbereid waarmee het percentage toegestane zendtijd voor reclameboodschappen op de lineaire kanalen van de NPO niet verder wordt afgebouwd.

Volgens artikel 2.146 van de Mediawet 2008 dienen de Ster-opbrengsten mede voor de bekostiging van de publieke mediaopdracht. In de publieke mediaopdracht is bepaald dat het media-aanbod van de publieke omroep onafhankelijk is van commerciële invloeden. Met andere woorden: de inhoud van de programmering dient niet bepaald te worden door commerciële belangen of optimalisering van reclame-inkomsten. Om die principiële reden is de verzorging van reclame in het media-aanbod van de publieke omroep ondergebracht bij een afzonderlijke instelling, de Ster, die geen relatie heeft met de bepaling van de programmeerstrategie. Bovendien worden de Ster-opbrengsten afgedragen aan de minister en niet rechtstreeks aan de publieke omroep. Het niet verder verlagen van de ruimte voor reclame doet aan deze uitgangspunten van de wet niet af.

De minimale omvang van de rijksmediabijdrage is vastgelegd in de Mediawet 2008. Het besluit bij Voorjaarsnota 2023 moet daarom ook hierin worden verwerkt. Artikel 2.144 Mediawet 2008, eerste lid, bepaalt de minimale hoogte van de rijksmediabijdrage. Dit bedrag wordt op grond van het tweede lid jaarlijks bijgesteld overeenkomstig de huishoudensindex en de consumentenprijsindex. Met dit wetsvoorstel wordt artikel 2.144, eerste lid, Mediawet 2008 gewijzigd, waarbij de minimale hoogte van de rijksmediabijdrage wordt geactualiseerd. Het nieuw voorgestelde bedrag van € 1.040.379.000 is inclusief de indexaties over het huidige bedrag tot en met 2024 en tevens inclusief de verlaging van € 24,3 miljoen met ingang van 2025.

Zonder wijziging van het bedrag in artikel 2.144 zou vanaf 2025 het bedrag in de Mediawet 2008 niet meer aansluiten bij het beschikbare bedrag in de Rijksbegroting. Dat is niet alleen budgettair onwenselijk maar zou ook afbreuk doen aan de waarborgfunctie van deze bepaling in de wet. Die heeft immers als doel dat voor een korting op de rijksmediabijdrage altijd ook een wijziging van de Mediawet 2008 noodzakelijk is.

Om te voorkomen dat Rijksbegroting en Mediawet 2008 onderling van elkaar afwijken is snelle invoering van de voorgestelde wijziging geboden.

Gevolgen voor stakeholders

De rijksmediabijdrage wordt gebruikt voor de financiering van de organisaties en doelen die zijn vastgelegd in de Mediawet 2008. Hiervoor zijn ook de afdrachten van de Ster uit de reclameopbrengsten beschikbaar. De verlaging van de rijksmediabijdrage heeft geen gevolgen voor de stakeholders omdat tegelijkertijd de ruimte om reclameopbrengsten te genereren niet verder wordt verlaagd. Hierdoor hoeven de budgetten die met de rijksmediabijdrage en de reclameopbrengsten kunnen worden toegekend niet te worden aangepast.

---

¹ Kamerstukken II 2022/23, 36350, nr. 1.

Financiële gevolgen

Door de verlaging van de rijksmediabijdrage wordt de Rijksbegroting met ingang van 2025 met € 24,3 miljoen en met ingang van 2029 structureel met € 13,4 miljoen verlaagd. Tegelijkertijd worden de geraamde Ster-ontvangsten op de Rijksbegroting verhoogd vanwege het niet verder verlagen van de ruimte voor Ster om reclameopbrengsten te genereren. Die opbrengsten worden aan de Rijksbegroting afgedragen. De Ster raamt jaarlijks de verwachte afdracht waarna de Rijksbegroting hierop wordt aangepast.

Consultatie en toetsen

Reacties uit internetconsultatie

Op de internetconsultatie zijn 8 reacties ontvangen van burgers, commerciële mediabedrijven en belangenorganisaties. Nagenoeg alle reacties hadden betrekking op het besluit om de ruimte voor reclameboodschappen op de lineaire kanalen van de NPO vanaf 2024 niet verder te verlagen. Dit besluit is tegelijk met het besluit tot verlaging van de rijksmediabijdrage bij Voorjaarsnota 2023 genomen en is verwerkt in een aparte wijziging van het Mediabesluit. Hoewel de reacties uit de internetconsultatie dus feitelijk niet over het onderwerp van het voorliggende wetsvoorstel gaan kiest de regering er gezien de samenhang tussen beide voorstellen voor om hier desondanks op deze plek op te reageren.

Partijen geven aan dat het niet verder verlagen van reclames leidt tot concurrentievervalsing en pleiten daarom voor handhaving van de voorgenomen afbouw. Deze partijen merken daarbij op dat het besluit om het percentage niet verder te verlagen haaks staat op eerder gevoerd beleid en dat de overheid zich daarmee niet consequent en betrouwbaar opstelt, dat er een impactanalyse plaats had moeten vinden over de mogelijke effecten op de rest van de mediamarkt en dat het opmerkelijk is dat partijen niet eerder zijn geconsulteerd. Eén respondent wees er op dat bij het wijzigen van het Mediabesluit geen voorhangprocedure is doorlopen.

De regering dankt alle partijen voor de reacties. Hieronder wordt puntsgewijs op de opmerkingen ingegaan.

- De regering vindt het gewenst om de uitvoering van de publieke mediaopdracht op niveau te houden. Daarom is ervoor gekozen om gelijktijdig met de korting op de rijksmediabijdrage de lineaire reclamemogelijkheden op de kanalen van de NPO niet verder af te bouwen.
- De regering erkent dat het niet verder verlagen van de reclameruimte enig effect kan hebben op de reclamemarkt waar ook commerciële partijen actief zijn. Maar de regering weegt het belang van een gezonde en stabiele financiering van de publieke mediaopdracht zwaarder. Marktpartijen hebben in de consultatie niet onderbouwd aangegeven dat er sprake is van dermate onevenredig nadelige gevolgen voor de markt die tot een andere afweging zouden moeten leiden.
- De regering merkt verder op dat de overheidsfinanciën er ten tijde van de aankondiging om de ruimte voor reclameboodschappen op de lineaire kanalen te halveren beter voor stonden. Door de verslechterde financiële situatie van de rijksfinanciën was het vorige kabinet (Rutte IV) genoodzaakt om besluiten te nemen waarmee tegenvallers op de Rijksbegroting konden worden gedekt. Voor regering en parlement is het legitiem om wijzigingen in het beleid door te voeren wanneer gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven.
- Verder erkent de regering dat er geen impactanalyse is uitgevoerd en dat marktpartijen niet eerder zijn geconsulteerd. Het niet verder verlagen van het percentage is namelijk een direct gevolg van het reeds genomen besluit bij de Voorjaarsnota 2023.

- De regering heeft geconstateerd dat de wijziging van het Mediabesluit ten onrechte niet de voorhangprocedure had doorlopen. Dit is hersteld door alsnog de voorhangprocedure te starten.

Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets

Het Commissariaat voor de Media (CvdM) heeft een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets uitgevoerd. Het Commissariaat heeft in overweging gegeven om de toelichting aan te passen op het punt van de relatie tussen het genereren van reclameopbrengsten en de onafhankelijkheid van de programmering. Naar aanleiding van de opmerkingen van het Commissariaat is de toelichting hierop aangepast. Het Commissariaat benadrukt daarnaast het belang van zekerheid over afdoende en stabiele financiering voor de onafhankelijkheid van de publieke omroep.

Regeldruk

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen gevolgen voor de regeldruk heeft.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Eppo Bruins